

**Ομιλία στην Ετήσια Γενική Συνέλευση Μετόχων
(24 Ιουλίου 2024)**

Βασίλειος Θ. Ράπανος

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το 2023 ήταν ένα έτος καμπής για την ελληνική οικονομία, αφού οι καλές επιδόσεις της είχαν ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης του Ελληνικού Δημοσίου στην επενδυτική κατηγορία, από τρεις εκ των τεσσάρων οίκων αξιολόγησης. Αυτή η αναβάθμιση είναι ιδιαίτερα σημαντική σε ένα περιβάλλον διεθνούς αβεβαιότητας, με απρόβλεπτες γεωπολιτικές εξελίξεις, εντάσεις στο διεθνές εμπόριο, χρηματοπιστωτικούς κινδύνους και την κλιματική αλλαγή. Η πιστοληπτική αξιολόγηση του Ελληνικού Δημοσίου αναβαθμίστηκε ως αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, όπως η αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής που ασκείται στη χώρα, η σταθερή βελτίωση των δημοσιονομικών επιδόσεων και ο περιορισμός των κινδύνων για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους και η σταθερή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, που είχαν ως συνέπεια και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των ξένων επενδυτών. Θετικό ρόλο παίζει και η δέσμευση για την έγκαιρη υλοποίηση του προγράμματος επενδύσεων που προβλέπει το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλά και άλλων κομβικών μεταρρυθμίσεων.

Η ελληνική οικονομία, μετά την υφεσιακή περίοδο λόγω της κρίσης, έχει εισέλθει σε αναπτυξιακή πορεία, με το ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης το 2023 να είναι σημαντικά υψηλότερος από τον αντίστοιχο ρυθμό της Ευρωζώνης. Κατά το περασμένο έτος, η ανάπτυξη της χώρας στηρίχθηκε για άλλη μία φορά, κυρίως, στην ιδιωτική κατανάλωση, η οποία ευνοήθηκε από το αυξημένο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, τις σημαντικές επιδόσεις του τουριστικού τομέα και τις επενδύσεις που ενισχύθηκαν λόγω των θετικών προοπτικών της οικονομίας.

Παράλληλα, το 2023, ο πληθωρισμός μειώθηκε σημαντικά στο 4,2%, κάτω από το μισό του 2022, και ήταν χαμηλότερος από τον πληθωρισμό στην Ευρωζώνη, ως αποτέλεσμα κυρίως της μείωσης των τιμών των ενεργειακών αγαθών. Αντίθετα, ο πυρήνας του πληθωρισμού αυξήθηκε σε 5,3% και διαμορφώθηκε σε υψηλότερο επίπεδο από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Η αγορά εργασίας παρουσίασε θετική εικόνα, το 2023, καθώς το ποσοστό της ανεργίας συνέχισε να μειώνεται και διαμορφώθηκε στο 11,1%, ενώ η απασχόληση ενισχύθηκε κατά 1,3%, αν και με χαμηλότερο ρυθμό συγκριτικά με το 2022. Βέβαια, στην αγορά εργασίας παρατηρείται αυξανόμενη στενότητα σε ορισμένες δεξιότητες, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις σε διάφορους κλάδους της οικονομίας, και ιδιαίτερα στις κατασκευές, τη μεταποίηση, το εμπόριο, τον τουρισμό και τον αγροτικό τομέα, να αντιμετωπίζουν

δυσκολίες στην εύρεση προσωπικού που να καλύπτει τις ανάγκες τους, αν και οι μισθοί διαμορφώνονται πλέον σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα.

Στο χώρο της δημοσιονομικής πολιτικής είναι αξιοσημείωτο ότι, κατά το 2023, η Ελλάδα παρουσίασε τη δεύτερη υψηλότερη – μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωζώνης – βελτίωση του πρωτογενούς δημοσιονομικού αποτελέσματος, το οποίο διαμορφώθηκε σε 1,9% του ΑΕΠ. Ας μη μας διαφεύγει όμως ότι ο Προϋπολογισμός της Γενικής Κυβέρνησης παρέμεινε ελλειμματικός και το 2023 το έλλειμμα ήταν περί το 2,5% του ΑΕΠ.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επισημάνω την ανάγκη να παραμείνουμε στο καθεστώς δημοσιονομικής πειθαρχίας και να αποφευχθεί, με κάθε τρόπο, η επιστροφή στο παρελθόν των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Η πλεονασματική θέση της Ελλάδας πρέπει να διαφυλαχθεί και να βαδίσουμε πάνω στην αρχή ότι το πλεόνασμα δεν είναι μέσο για την αύξηση των δαπανών, αλλά για να απομειώσουμε το υψηλό δημόσιο χρέος. Το 2023, το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ συνέχισε να μειώνεται και έφτασε το 161,9%, που αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο από το 2010. Μάλιστα, η αποκλιμάκωση του λόγου του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ ήταν η δεύτερη μεγαλύτερη μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωζώνης.

Θετική ήταν η και η εικόνα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το έλλειμμα του οποίου περιορίστηκε σημαντικά στο 6,3% του ΑΕΠ, το 2023, ως αποτέλεσμα του βελτιωμένου ισοζυγίου καυσίμων και του υψηλότερου πλεονάσματος στο ισοζύγιο ταξιδιωτικών υπηρεσιών που οφείλεται στην υψηλή τουριστική κίνηση.

Στενά συνδεδεμένο με το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι και το θέμα της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Η ανταγωνιστικότητα, όπως αντανάκλαται στο κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, συνέχισε να σημειώνει βελτίωση. Με βάση όμως την έκθεση του World Competitiveness Center για τη διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα, η κατάταξη της ελληνικής οικονομίας βελτιώθηκε μετά το 2019, αλλά μετά το 2021 παρέμεινε σταθερή και συγκριτικά με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η κατάταξή της είναι χαμηλή. Πιο συγκεκριμένα, από τις 67 χώρες που περιλαμβάνει ο εν λόγω δείκτης, η Ελλάδα κατέχει την 47^η θέση.

Ένας άλλος τομέας στον οποίο η Ελλάδα έχει καλές επιδόσεις, συγκριτικά με άλλες χώρες-μέλη της Ευρωζώνης, είναι η απορρόφηση των πόρων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (επιχορηγήσεις και δάνεια), καθώς έχει ληφθεί από τη χώρα το 41% των διαθέσιμων πόρων. Οι τράπεζες συμβάλλουν καθοριστικά στη στήριξη του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τόσο όσον αφορά στη διάθεση δανείων σε επενδυτικά

σχέδια που έχουν επιλεγεί, όσο και στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των αιτούντων. Η υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα επόμενα χρόνια, είναι κρίσιμης σημασίας, καθώς θα συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση των παραγωγικών δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας, στην κάλυψη του τεχνολογικού κενού που προκάλεσε η επενδυτική άπνοια της περασμένης δεκαετίας και στην κάλυψη μέρους της εθνικής προσπάθειας για την πράσινη μετάβαση και την ενεργειακή απεξάρτηση.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Είναι αλήθεια ότι η ελληνική οικονομία έχει επανέλθει σε καθεστώς κανονικότητας, αλλά είναι ανάγκη να επανέλθει και σε τροχιά σύγκλισης με την Ευρώπη, σε όρους κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Αυτό όμως προϋποθέτει τη συνέχιση και την εμβάθυνση του μεταρρυθμιστικού έργου, με στόχο την αύξηση των επενδύσεων, τη μείωση του κόστους παραγωγής και διανομής, την άνοδο της παραγωγικότητας. Είναι κοινή διαπίστωση ότι στη χώρα μας πρέπει να πραγματοποιηθούν πολλές και σημαντικές μεταρρυθμίσεις σε διάφορους τομείς και ιδιαίτερα σε αυτούς που παρουσιάζουν χρόνιες δυσλειτουργίες. Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια, τα προβλήματα που εμποδίζουν την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης είναι πολλά. Ενδεικτικά αναφέρω:

- (1) Το διοικητικό βάρος που συνεπάγονται τα ρυθμιστικά και διοικητικά πλαίσια, το οποίο εξακολουθεί να είναι μεγάλο και πάνω από εκείνο άλλων χωρών της Ε.Ε.
- (2) Τη βραδεία απονομή της δικαιοσύνης.
- (3) Τα εμπόδια στις ξένες επενδύσεις. Η Ελλάδα φαίνεται να κατατάσσεται το 2024 ως η χώρα με τη μεγαλύτερη πολυπλοκότητα στην εγκατάσταση και λειτουργία μίας πολυεθνικής επιχείρησης, σύμφωνα με το Global Business Complexity Index.
- (4) Την τόνωση του ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.
- (5) Την κωδικοποίηση και απλοποίηση του φορολογικού συστήματος και την περαιτέρω βελτίωση της φορολογικής διοίκησης.
- (6) Την αποτελεσματική λογοδοσία των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
- (7) Τη μείωση των ανισοτήτων, οικονομικών και άλλων.

Η επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων παρουσιάζει προκλήσεις, μέσα σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από αβεβαιότητες και δυσμενείς γεωπολιτικές εξελίξεις. Όμως η υλοποίησή τους θα έχει ευεργετικά οφέλη στην οικονομία και θα συμβάλει στη βελτίωση της

ποιότητας ζωής, στη δημιουργία πιο ίσων ευκαιριών για όλους και γενικότερα στην αύξηση της ευημερίας των Ελλήνων.

Τέλος, στη χώρα απαιτείται μεγάλη βελτίωση στην επιχειρηματική κουλτούρα, καθώς και να εκλείψει η δαιμονοποίηση του κέρδους ώστε να έρθουν μακροχρόνιοι επενδυτές στην Ελλάδα αποσκοπώντας στην απόδοση μερίσματος από την ισχυρή ανάπτυξη.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Οι ελληνικές τράπεζες έχουν ισχυροποιήσει τη θέση τους, τα τελευταία χρόνια, με σημαντική βελτίωση των χρηματοοικονομικών τους μεγεθών, εν μέσω ενός ασταθούς διεθνούς γεωπολιτικού και οικονομικού περιβάλλοντος. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι ελληνικές τράπεζες, επιστρέφοντας στην κανονικότητα, θα διανείμουν μέρισμα στους μετόχους τους για το 2023, μετά από 16 χρόνια.

Η βελτίωση της θέσης των ελληνικών τραπεζών καταδεικνύεται από το γεγονός ότι τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα παρουσίασαν σημαντική μείωση, το περασμένο έτος και τον Δεκέμβριο του 2023 αποτελούσαν το 6,6% των συνολικών δανείων των τραπεζών. Αν και το ποσοστό αυτό ήταν σημαντικά μειωμένο, από 49,1%, τον Σεπτέμβριο του 2016, είναι αρκετά υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (1,8%). Η προσπάθεια για περαιτέρω αποκλιμάκωση συνεχίζεται και η εκτίμησή μου είναι ότι η σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο θα έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω αναβάθμιση των τραπεζών από τους οίκους αξιολόγησης. Η μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων επετεύχθη μέσω της συνέχισης του προγράμματος τιτλοποιήσεων «Ηρακλής», το οποίο ξεκίνησε το 2019 και του οποίου η περίμετρος έχει αυξηθεί, και αφορά στην παροχή εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο και την καταβολή προμήθειας στο Ελληνικό Δημόσιο από τις τράπεζες.

Σε ικανοποιητικό επίπεδο διαμορφώθηκε η κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζών, καθώς ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας Common Equity Tier 1-CET1 ratio ήταν 15,5% σε ενοποιημένη βάση, τον Δεκέμβριο του 2023, σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Επίσης, σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο ήταν η ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών, το περασμένο έτος, καθώς ο λόγος δανείων προς καταθέσεις διαμορφώθηκε στο 62,2%, στο τέλος του 2023.

Με ενισχυμένη ρευστότητα, οι ελληνικές τράπεζες είναι σε θέση να επεκτείνουν, με συνετή διαχείριση κινδύνων, το δανειακό τους χαρτοφυλάκιο, στηρίζοντας την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Οι καλές επιδόσεις των ελληνικών τραπεζών αντανακλώνται στην αναβάθμιση τριών συστημικών τραπεζών στην επενδυτική βαθμίδα από δύο διαφορετικούς οίκους αξιολόγησης. Επίσης, η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος αποτυπώνεται στα αποτελέσματα των πανευρωπαϊκών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests) που διενεργούνται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η Ελλάδα αναδείχθηκε η 4^η καλύτερη χώρα όσον αφορά στη σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος στην ΕΕ-27 και η 1^η στην Νότια Ευρώπη. Τέλος, οι επενδυτές επέδειξαν έντονο ενδιαφέρον για τις ελληνικές τράπεζες, όπως δείχνει το επιτυχές εγχείρημα αποεπένδυσης του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επισημάνω τη μεγάλη σημασία της εξαγοράς του ποσοστού του Ταμείου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας στην Alpha Bank από τη UniCredit. Πρόκειται για την πρώτη επένδυση μεγάλου ευρωπαϊκού τραπεζικού ομίλου σε ελληνική τράπεζα, μετά από 17 χρόνια, σηματοδοτώντας την επιστροφή στην κανονικότητα, μετά τη δημοσιονομική κρίση της περασμένης δεκαετίας. Είναι αναμφισβήτητη μια επιτυχία, αποτέλεσμα της πολύχρονης και επίπονης προσπάθειας για την εξυγίανση και τον μετασχηματισμό της Alpha Bank αλλά και της θετικής πορείας της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, η μεταβίβαση του ποσοστού αυτού λειτουργεί ως καταλύτης ανάπτυξης για την Alpha Bank, καθώς η δυναμική και η υψηλή εξειδίκευση του ιταλικού ομίλου, σε συνδυασμό με τη στήριξη των μακροπρόθεσμων θεσμικών επενδυτών που έχουν ήδη επενδύσει στις προοπτικές της Τράπεζας, βελτιώνει θεαματικά τις δυνατότητες περαιτέρω δημιουργίας αξίας για τους Μετόχους, τους Πελάτες και το Προσωπικό της Τράπεζας, καθώς και για την ελληνική οικονομία.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Εμείς στην Alpha Bank είμαστε περήφανοι που επιστρέφουμε στη μακρά παράδοση της Τράπεζάς μας να ανταμείβει τους Μετόχους της. Τον περασμένο Ιούνιο λάβαμε έγκριση από τις εποπτικές αρχές για τη διανομή μερίσματος ύψους Ευρώ 122 εκατ. που αντιστοιχεί στο 20% των κερδών του 2023, από τα οποία τα Ευρώ 61 εκατ. με μορφή μερίσματος σε μετρητά που ισοδυναμεί με ποσό Ευρώ 0,026 ανά μετοχή.

Το 2023 ήταν έτος ισχυρών επιδόσεων για την Alpha Bank, καθώς πετύχαμε το σύνολο των στόχων που είχαμε θέσει. Χάρης στην αδιάκοπη προσήλωση στην υλοποίηση του σχεδιασμού μας, σημειώσαμε αξιοσημείωτη πρόοδο στους στρατηγικούς πυλώνες που καθορίσαμε πέρυσι στο Investor Day και μάλιστα υπερβήκαμε τις προβλέψεις σχετικά με

την κερδοφορία, την κεφαλαιακή επάρκεια και τον δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Το 2023, η Τράπεζα ξεπέρασε τους στόχους κερδοφορίας που είχε θέσει για το έτος, με τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους να ανέρχονται σε Ευρώ 611,3 εκατ., σημαντικά αυξημένα κατά 65,9% έναντι του 2022. Η σημαντική επίδραση που κατέγραψε το καθαρό έσοδο από τόκους, η αύξηση των εσόδων από προμήθειες και η εστίαση στον εξορθολογισμό του κόστους οδήγησαν σε ενισχυμένες λειτουργικές επιδόσεις και υψηλότερα επίπεδα κερδοφορίας. Επίσης, η ενίσχυση του ισολογισμού, η αξιοσημείωτη δημιουργία κεφαλαίων σε οργανικό επίπεδο και η διατήρηση ισχυρών κεφαλαιακών δεικτών, δημιούργησαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επανέναρξη της καταβολής μερισμάτων.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Με την αγαστή συνεργασία του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Ομάδας της Τράπεζας μπορέσαμε να ξεπεράσουμε, σε πολλά μεγέθη, τους στόχους μας. Το πετύχαμε όχι μόνο με βάση το φιλόδοξο αλλά και ρεαλιστικό σχεδιασμό, αλλά και χάρη στην εργατικότητα και την αφοσίωση του προσωπικού μας, το οποίο θέλω να ευχαριστήσω για άλλη μια φορά. Αυτό, όμως, δεν μας εφησυχάζει. Έχουμε επίγνωση των προκλήσεων που θέτουν οι διεθνείς οικονομικές εξελίξεις, το διεθνές και εγχώριο ανταγωνιστικό περιβάλλον, και η κλιματική κρίση και γι' αυτό πρέπει να βελτιώσουμε περαιτέρω τις επιδόσεις μας. Αυτό θα το πετύχουμε με το να εμβαθύνουμε τις μεταρρυθμίσεις που έχουμε ξεκινήσει, με το να βελτιώσουμε ακόμη περισσότερο τις εσωτερικές μας λειτουργίες και με το να αξιοποιήσουμε πιο αποτελεσματικά τις δυνατότητες που μας προσφέρουν οι δεξιότητες, η εργατικότητα και η αφοσίωση του προσωπικού μας. Προχωρούμε με αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία για το μέλλον και υποσχόμαστε ότι θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε σκληρά και μεθοδικά για να βελτιώσουμε ακόμη πιο πολύ τη θέση της Τράπεζάς μας.